

[Thestrup.]

har, såvidt jeg kan bedømme, ingen mulighed for at blive gennemført. Forholdet bliver vel det, at grundskyldsforslaget havner i den syltekrukke, der så symbolsk er fremstillet i frisen udenfor denne sal.

Også af en anden grund er der noget uvirkeligt over debatten. Hele spørgsmålet om inddragelse af jordrenten er så udførligt behandlet i den foreliggende kommissionsbetænkning, og der er så udførligt taget stilling til det fra de politiske partiers side, at en debat her i tinget næppe vil bringe noget som helst nyt for dagen. Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen, der er så enestående godt hjemme i dette emne, kan måske nok besejre os andre i diskussionen, men det får ingen betydning. Han kan måske nok overvinde os, men han kan ikke overbevise os.

Endelig er diskussionen uvirkelig af en tredje grund. Dette forslag er stillet for at virkeliggøre en teori, georgismen, der opstod i forrige århundrede på grundlag af problemer, der var forrige århundredes problemer, og som teorien har løst efter den teoretiske metode, der var forrige århundredes metode. Men de problemer, vi står overfor i dag, er andre end dem, som Henry George og hans samtid tumlede med. Derfor er der også af denne grund noget uvirkeligt over vor diskussion. Den drejer sig mere om et stykke af samfundsvidenskabernes historie, end den drejer sig om praktisk politik.

Henry Georges teori går jo ud på, at samfundet ved at inddrage jordrenten, d. v. s. den indtægt, der tilfalder jordens ejere udover løn for deres arbejde og rente af den på jorden anvendte kapital, vil klare alle samfundets vanskeligheder. Inddragelsen af jordrenten skal efter teorien ske ved, at selve jordværdien inddrages gennem en skat af en sådan højde, at der ingen jordværdi bliver tilbage til den oprindelige ejer. Hermed skal efter teorien jordspekulation forhindres, og hermed kommer jorden på den hånd, der forstår at få mest ud af den.

Jeg skal ikke komme meget ind på teorien, men blot pege på, at jordrenten i de europæiske lande som overalt i de gamle kulturlande er kapitaliseret, d. v. s. at ejeren med sin købesum i sin tid for jorden har

betalt også for den indtægt, jorden afkaster udover løn for det på den anvendte arbejde og den deri nedlagte kapital. Dernæst vil jeg pege på, om det overhovedet er gørligt at konfiskere jordrenten eller jordværdien uden at konfiskere selve jorden, d. v. s. om det er dækkende og hensigtsmæssigt at tale om en ejendomsret i tilfælde, hvor en afgift medfører, at ejendomsgenstandens værdi tenderer mod nul.

Der findes i kommissionsbetænkningen et afsnit om grundskyldslovgivningens udvikling i Danmark. De, der læser det, vil se, at Henry Georges teorier i praksis har fået en ikke ringe betydning i vort land. De har haft deres betydning ved udformningen af grundskatterne, de har været afgørende for grundstigningsskylden og for lovgivningen om jordrentebrugene. Selvom jeg langt fra billiger den form og den udstrækning, man har givet lovgivningen om grundstigningsskyld, og anser den videreførelse deraf, der nu foreslås, for direkte skadelig, er det langt fra, at jeg ikke anerkender, at der i de georgistiske teorier lå et værdifuldt element. Men med det, jeg har nævnt, er det min opfattelse, at teorien har udtømt sine praktiske muligheder. Hvis vi nu fører den videre, fører vi den ind på områder, hvor den direkte vil stille sig mod de mål, som mange her i denne sal tilstræber, og som i alt fald mit parti og jeg anser for afgørende for en heldig udvikling af vort samfund.

De problemer, vort samfund kæmper med, er nemlig ikke problemerne om jordspekulation og en bedre jordfordeling. Det er problemet om kapitaldannelse. Kan vi skabe den kapital, der skal til til de store investeringer, der er en uomgængelig nødvendighed, hvis vi vil bevare og udvikle vor levofod og vort kulturelle stæde? Og dernæst: Hvordan skal denne kapital dannes? Kan der skabes vilkår og tilskyndelse for de enkelte private mennesker, således at de private opsparer tilstrækkeligt hertil? Eller skal det være staten, der gør det gennem skatter? Hvis staten skal gøre det, bliver det staten, der kommer til helt at råde også i det økonomiske liv. Hvis de private mennesker gør det, bliver det erhvervslivet selv, de private mennesker, der får hovedindflydelse på det økonomiske område, i alt fald i deres egen økonomi. Og her er det,